



**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1690/19-E

Název	Základní umělecká škola Dolní Újezd, okres Svitavy
Sídlo	569 61 Dolní Újezd 480
E-mail	reditelka@zus-du.cz
IČ	67439896
Identifikátor	600100961
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jana Frišová
Zřizovatel	obec Dolní Újezd
Místo inspekční činnosti	569 61 Dolní Újezd 480 569 51 Morašice 27 569 62 Sebranice 19 569 57 Trstěnice 12
Termín inspekční činnosti	21. až 23. 1. 2020

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školný zákon), ve znění pozdějších předpisů, včetně zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání a jeho souladu s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro základní umělecké vzdělávání.

Charakteristika

Základní umělecká škola Dolní Újezd, okres Svitavy (dále „škola“) poskytuje základy uměleckého vzdělávání ve čtyřech oborech - hudebním, výtvarném, literárně-dramatickém a tanečním. K jeho realizaci dochází v hlavní budově školy na adrese Dolní Újezd 480 a v dalších třech místech poskytovaného vzdělávání - Morašice, Sebranice a Trstěnice, což umožňuje umělecké vzdělávání žákům z okolí s nepříznivou dopravní obsluhností.

Výuka všech oborů je zabezpečena v rozsahu stanovených vzdělávacích stupňů (přípravné studium, základní studium I. a II. stupně). Kapacita školy činí 450 žáků a je plně využívána. V době konání inspekční činnosti navštěvovalo školu 315 žáků hudebního oboru, 66 tanečního oboru, 62 výtvarného oboru a 7 literárně-dramatického oboru. Vzdělávání jsou podle Školního vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání s motivačním názvem „Duhový klíč, neboli Klíč, který otevírá všechny barvy duhy“ (dále „školní vzdělávací program“), který je zpracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní umělecké vzdělávání.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) působí ve funkci desátým rokem. V procesu řízení se opírá o reálnou koncepci rozvoje školy zpracovanou pro období let 2014 – 2020, která je dílčími kroky naplňována. V současné době ředitelka sbírá podklady pro celkové vyhodnocení naplnění přijatých záměrů.

Dlouhodobé zkušenosti a otevřený přístup ředitelky k zaměstnancům se pozitivně odrážejí v celkové atmosféře a působení školy. Náročnost její práce zvyšují aktivity vyžadující zabezpečení výuky v jiných místech poskytovaného vzdělávání a s tím i spojená častá obměna pedagogického sboru. Bezproblémovému chodu napomáhá funkčně nastavená organizační struktura řízení, včetně delegování některých pravomocí na zástupkyni ředitelky, a pravidla a mechanismy k organizování činnosti. Významným nástrojem pro naplňování vzdělávacích záměrů je rovněž vnitřní informační systém. Ten je založen jak na osobním kontaktu vedení školy s pracovníky, tak i na komunikaci s využitím vnitřního elektronického systému, který slouží především k dokumentování průběhu vzdělávání žáků. V této oblasti došlo od minulé inspekční činnosti k dílčímu kvalitativnímu posunu. Informační systém mohou využívat rovněž zákonní zástupci pro sledování výsledků vzdělávání svých dětí. Přínosná pro zkvalitnění činnosti školy je kontrolní a hospitační činnost ředitelky a její zástupkyně. Nezastupitelné místo mají jednání pedagogické rady a předmětových komisí, při kterých dochází nejen k řešení obvyklých oblastí, ale mnohdy i k podnětným diskusím o vedení vzdělávacího procesu. Někdy však jejich možný přínos snižuje absence kvalitního objasnění vlastních pedagogických záměrů a postupů, což se i projevuje v méně pružném uplatnění moderních přístupů některých pedagogů.

Vedení školy dlouhodobě usiluje o větší stabilizaci profesně pestrého a kvalifikovaného pedagogického sboru. Tento záměr se však daří naplňovat stále jen částečně. Vliv na to mají mnohdy zvýšené organizační nároky kladené na učitele v souvislosti s více místy poskytovaného vzdělávání a nabídka škol stejného typu v okolí. Přesto pedagogický sbor je z větší části stálý a odborně kvalifikovaný. Pravidelná hodnocení jeho práce vedení školy využívá k vytváření pozitivně laděných mezilidských vztahů, což se promítá i do vzájemné spolupráce a oborové součinnosti. Podporován je profesní růst pedagogických pracovníků prohlubováním, doplňováním nebo rozšiřováním jejich profilových specializací

prostřednictvím dalšího vzdělávání. Ne všichni učitelé toho však aktivně a na základě vlastního zájmu využívají. Náležitá pozornost je věnována začínajícím učitelům.

Pro realizaci všech výukových záměrů má škola v hlavním místě poskytovaného vzdělávání k dispozici prostory, které se přístavbou budovy zkvalitnily a ve spojení s materiálními podmínkami umožňují realizovat školní vzdělávací program v plném rozsahu. Všechny obory mají k dispozici vkusně a účelně vybavené třídy. Množství školních hudebních nástrojů umožňuje v případě potřeby i jejich zapůjčování (žáci ze sociálně slabšího prostředí, žáci začínající apod.). Škola je součástí komplexu budov, ve kterých je umístěna mateřská škola, základní škola a školní jídelna. Bezpečnostní prvky na schodišti i ve výtahu umožňují bezproblémový pohyb i zdravotně handicapovaným návštěvníkům. Architektonické ztvárnění budovy, čistota prostředí a výzdoba, na které se podílejí žáci výtvarného oboru, vytvářejí esteticky působivé a psychicky příjemné klima. Vzdělávací záměry lze realizovat i v dalších místech poskytovaného vzdělávání (učebny v základních školách), i když ne všechny tyto prostory jsou plně optimální a v některých případech je výuka i limitovaná časovým rozvrhem výuky pronajímatele.

Finanční prostředky umožňují nejen realizovat základní umělecké vzdělávání, ale i zkvalitňovat podmínky s ním spojené. Škola má k dispozici finanční prostředky ze státního rozpočtu, významná je podpora zřizovatele. Dalšími příjmy jsou finance z vlastních zdrojů (úplata za vzdělávání žáků a půjčovné za hudební nástroje) a finanční příspěvek od obcí Sebranice a Trstěnice.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Obsahová složka vzdělávacích postupů všech studijních zaměření realizovaných oborů koresponduje s požadavky školního vzdělávacího programu a záměry uměleckého školství. Výuka v jednotlivých ročnících se vyznačuje vzájemnou provázaností a stupňujícími se nároky na zvládnutí základní problematiky teoretických znalostí a manuálních dovedností žáků. Struktura výukových lekcí zohledňuje zvláštnosti oboru, respektuje formu výuky (individuální, skupinová, kolektivní) a vyváženě propojuje teoretické a praktické disciplíny. Většina pedagogů (v hudebním oboru zejména vyučující hudební nauky) ovlivňuje zájmy žáků v širokém spektru uměleckých profilací a posiluje tak rozvoj jejich celkové kulturní gramotnosti.

Téměř všichni učitelé věnují náležitou pozornost vlastní přípravě do výukových lekcí, stanovují jejich vzdělávací cíl a volí pro žáky intelektuálně pochopitelné metodické postupy. Požadavky přiměřeně zohledňují celkovou vyspělost žáků i věkovou strukturu vyučovaných skupin či celého kolektivu. Někteří učitelé individuální výuky však při vlastní pedagogické práci upřednostňují princip řízené motivace a žákům nevytvářejí dostatečný prostor pro vyjádření osobního názoru na využití prostředků k dosažení vzdělávacího cíle lekce. Naopak všichni učitelé při realizaci jednotlivých částí vzdělávací lekce věnovali značnou pozornost posilování žákova sebevědomí a usměrňování jim používaných výrazových prostředků. Mnozí učitelé využívali promyšleně a efektivně různé učební pomůcky, které napomáhají k rozvoji dovedností a celkové vnímavosti.

Ve všech oborech učitelé podněcují žáky k samostudiu prostřednictvím digitálních technologií. V hudebním oboru vedou žáky k poslechu hudebního díla v podání profesionálního umělce, v nehudbních oborech se žáci seznamují prostřednictvím internetu s výtvarnými díly, hereckými výkony, tanečními produkcemi, historií umění apod. Pro prezentaci takto získaných poznatků mnozí učitelé vytvářeli většinou při relaxačních částech výukových lekcí prostor pro vyjádření osobnostního názoru či pocitu. Kromě

umělecké vnímavosti tím docházelo k rozvoji komunikativních dovedností a správného používání odborné terminologie. Úroveň těchto metodických postupů je ovlivněna specializací pedagoga a jeho vztahem k probíranému problému. Rozdíl se rovněž vyskytl ve způsobu hodnocení výkonu žáka, přestože se do této oblasti promítají poznatky z dalšího vzdělávání pedagogů. Zaznamenán byl velmi zodpovědný přístup, který se odrazil nejen v objektivním zhodnocení vlastního výkonu žákem, ale při kolektivní výuce i jeho spolužáků. V některých výukových lekcích se však projevoval stereotyp založený na hodnocení výkonu žáka, včetně jeho domácí přípravy, učitelem.

Ve výuce hudebního oboru učitelé věnovali náležitou pozornost psychické soustředěnosti žáka a převážně funkčně aktivizovali jeho zájem o probíhající činnosti. Sled výuky byl nastaven tak, aby žák prezentoval zvládnutí úkolů stanovených v předcházející výukové lekci a prokázal míru znalostí a manuálních dovedností pro nové úkony. Učitelé promyšleně volili prostředky, které vedly k upevnování dovedností a rozvoji schopností koordinovat psychohygienické návyky potřebné k interpretaci hudebního celku (držení těla, uvolněnost zádového svalstva, práce s dechem, artikulace apod.). Potřebný rozsah hudebně-teoretických znalostí žáci získávají formou kolektivní výuky hudební nauky, která byla velmi kvalitně vedena.

Ve výtvarném oboru předmětová struktura vytváří příznivé podmínky a prostor pro seznámení žáků s různými výtvarnými technikami prostřednictvím plošné, objektivní a akční tvorby. Tyto základní oblasti jsou rozšířeny o vzdělávání v oblasti prostorové a keramické tvorby. Výuka probíhala formou skupinové výuky v různě ročníkově spojených kolektivech, přesto s prioritním záměrem zviditelnit osobnost každého žáka. Efektivně docházelo k podněcování tvůrčího pracovního zaujetí žáků s uplatněním vlastní tvořivosti, fantazie a originality. Zvolené pedagogické přístupy přirozeným způsobem podporovaly žádanou volní vlastnosti žáků. Dbáno bylo i na bezpečné zacházení s pracovními pomůckami. Příznivé vzájemné vztahy se promítaly do přirozené vzájemné pomoci, spolupráce a citlivého hodnocení finálních výtvarných prací.

Žáci tanečního oboru jsou systematicky vedeni k esteticky působivému pohybovému projevu a získání základů klasického, lidového a současného tance. V každé výukové lekci je věnována potřebná péče posilování fyzické zdatnosti (např. posilovací a dechové cviky), pohybové kultivovanosti a koordinaci celkového estetického zjevu jednotlivců. Náležitá pozornost je věnována rozvoji pohybově-rytmických dovedností a vnímavosti obsahu choreografického ztvárnění tanečního projevu při sólové nebo skupinové produkci. Kvalitní živé korepetice ve výukových lekcích posilují rozvoj celkových rytmicko-pohybových návyků. Reprodukovaná korepetice je závislá na kvalitě zvukové aparatury. Použité zařízení při výuce realizované mimo hlavní budovu školy svými technickými parametry negativně ovlivňovalo kvalitu reprodukováné hudby.

Výukové lekce literárně-dramatického oboru probíhají v ročníkově spojených skupinách. Programová struktura je školním vzdělávacím programem nastavena tak, aby všichni žáci získali potřebné návyky rozvíjející kvalitu čtenářské gramotnosti, kultury slovního projevu a dovedností, spojených s používáním pohybově-výrazových prostředků.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Projevy žáků ve všech formách vzdělávání svědčily o postupném osvojování požadovaných klíčových kompetencí spojených s uměleckým vzděláváním. Promyšlená spolupráce školy, pedagogů, zřizovatele a sociálních partnerů cíleně rozvíjí osobnostně-sociální kompetence žáků a vytváří jim podmínky pro prezentaci všech získaných dovedností.

Společně jsou rovněž nápomocni k utváření jejich zdravého sebevědomí a ctižádosti. Prezentace výsledků vzdělávání, mnohdy i v mezioborové spolupráci, na různých koncertech, výstavách a při společenských událostech jsou silným motivačním nástrojem k podání co nejkvalitnějších výkonů. Velký vliv má také touha uspět v různých soutěžích a při talentových zkouškách na vyšší typy škol s uměleckým zaměřením. Dosažené výsledky jsou pro žáky zdrojem získávání dalších zkušeností a motivací k porovnávání vlastních dovedností s dovednostmi vrstevníků.

Míru znalostí a dovedností si škola zjišťuje obvyklými nástroji (mj. hodnocení při výuce, postupové ročníkové zkoušky). Učitelé, a to i prostřednictvím předmětových komisí, věnují pozornost déletrvajícím negativním projevům žáků (např. nepravidelná docházka do výuky, neodpovědný přístup k plnění povinností) a společně s vedením školy, případně speciálním pedagogem, a zákonnými zástupci žáků hledají optimální řešení vzniklé situace (úprava přístupu učitele, úprava studijního plánu, změna studijního zaměření apod.).

Škola sleduje nejen vzdělávací výsledky a činnosti žáků v době, kdy ji navštěvují, ale mnozí učitelé shromažďují informace o uměleckých aktivitách, které provozují bývalí absolventi. Získávají tak velmi cenné informace o praktické využitelnosti dovedností získaných poskytovaným vzděláváním, které škola dokáže využít při případných úpravách vzdělávacích záměrů. Vzhledem k místu působnosti a zájmu zřizovatele se škola věnuje především aktivitám, které pozitivně ovlivňují možnosti kulturního a společenského vyžití místních obyvatel všech věkových kategorií. Dětem předškolního a školního věku vytváří optimální podmínky pro efektivní využívání volného času, při kterém jsou cíleně rozvíjeny jejich kulturní kompetence a vztah k společenským hodnotám, které je pozitivně formují.

Závěry

Vývoj školy

- Vlivem využívání elektronického systému došlo ke zkvalitnění vedené dokumentace školy o průběhu vzdělávání žáků,
- zlepšení prostorových a materiálních podmínek pro realizaci základního uměleckého vzdělávání.

Silné stránky

- Péče o vzdělávání žáků v jiných místech poskytovaného vzdělávání s horší dopravní obslužností v regionu,
- výsledky vzdělávání žáků prostřednictvím mezioborové spolupráce pozitivně ovlivňující upevňování sociálně-kulturních kompetencí a obohacující kulturní dění v regionu.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Méně cílená koordinovanost práce předmětových komisí při aplikaci moderních pedagogických směrů ve vlastním vzdělávacím procesu.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Rozšířit práci předmětových komisí o témata, která by věnovala náležitou pozornost objasňování vlastních pedagogických postupů a koordinovala jejich účinnost při naplňování vzdělávacích záměrů školy,
- věnovat větší pozornost průběžné sebereflexi všech žáků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní umělecké školy Dolní Újezd ze dne 26. 10. 2009 včetně Dodatku č. 1
2. Rozhodnutí o zápisu změny v rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 19. 8. 2010, čj. 19 250/2010-21
3. Potvrzení ve funkci ředitele základní umělecké školy s účinností od 1. 8. 2014
4. Koncepce rozvoje školy v období 2014 – 2020 ze dne 27. 5. 2014
5. Školní vzdělávací program pro základní umělecké vzdělávání „Duhový klíč“ platný od 1. září 2012
6. Třídní knihy pro individuální a skupinovou výuku - školní rok 2019/2020 (výběr)
7. Třídní knihy pro kolektivní výuku - školní rok 2019/2020 (výběr)
8. Rozvrhy hodin všech pedagogů - školní rok 2019/2020
9. Školní řád s účinností od 1. 9. 2011 a dodatkem dodatek č. 1 s účinností od 1. 9. 2019
10. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků 2019/2020
11. Plán akcí – školní rok 2019/2020
12. Výroční zpráva za školní roky 2017/2018 a 2018/2019
13. Záznamy z jednání pedagogické rady - školní roky 2018/2019 a 2019/2020
14. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání a dalším vzdělávání pedagogických pracovníků školy
15. Vybraná dokumentace týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví žáků platná k datu inspekce
16. Inspekční zpráva, čj. ČŠIE-359/15-E, ze dne 27. 4. 2015

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ladislava Jindrová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Ladislava Jindrová v. r.

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

Bc. Eva Nováková v. r.

PhDr. Richard Šafařík, odborník na umělecké vzdělávání

PhDr. Richard Šafařík v. r.

V Pardubicích 6. 2. 2020

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jana Frišová, ředitelka školy

Mgr. Jana Frišová v. r.

V Dolním Újezdě 13. 2. 2020